

## ОКРЕМІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЩОДО ЖУРНАЛІСТІВ

**Боровик А. В.**

*кандидат юридичних наук, доцент,  
академік Міжнародної кадрової академії,  
проректор з наукової роботи*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету  
імені академіка Степана Дем'янчука  
м. Рівне, Україна*

У теорії кримінального права немає єдності в поглядах вчених щодо класифікації кримінальних правопорушень проти журналістів. Ситуація ускладнюється ще й тим, що під час виокремлення окремих їх видів допущені помилки як в конструкціях відповідних кримінально-правових заборон, так і у визначенні їх місця в системі Особливої частини КК.

Окрім цього, у результаті прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» від 14 травня 2015 року розділ XV Особливої частини КК зазнав суттєвих змін.

У подальшому з прийняттям закону про кримінальні проступки змінилася і класифікація злочинів, які трансформувалися у кримінальні правопорушення з поділом на злочини і кримінальні проступки. Цей факт також не враховано у відповідних класифікаціях з огляду на той факт, що більшість таких класифікацій розроблялися ще до запровадження кримінальних проступків.

Згідно чинного КК України до групи кримінальних правопорушень проти журналістів відносять:

- погроза або насильство щодо журналіста (ст. 345-1) [2];
- умисне знищення або пошкодження майна журналіста (ст. 347-1) [2];
- посягання на життя журналіста (ст. 348-1) [2];
- захоплення журналіста як заручника (ст. 349-1) [2].

Це обумовлено особливою категорією потерпілих від кримінальних правопорушень. Доречі законодавець, виділивши підстави кримінальної відповідальності за посягання на журналістів в окремі статті КК, навіть уточнив назву розділу XV Особливої частини, додавши вказівку «та кримінальні правопорушення проти журналістів».

У такий спосіб стає очевидним той факт, що посягання на журналістів не відносяться до кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування,

об'єднань громадян, а утворюють окрему самостійну групу в межах зазначеного розділу КК.

Має рацію З.А. Загинеї в тому, що зміни, які стосувалися внесення у Розділ XV Особливої частини КК ст. 345-1, 347-1, 348-1 та 349-1 КК є недоцільними.

Відповідні злочини не посягають на суспільні відносини, що охороняються нормами цього розділу. Штучною виглядає вказівка законодавця у назві цього розділу на злочини проти журналістів. Таке враження, що це формулювання «доточене» до того, що існувало у КК [1, с. 204].

### **Література:**

1. Загинеї З. А. Герменевтика кримінального закону України : дис. ... д-ра юрид. Наук : 12.00.08. Київ, 2016. 636 с.
2. Кримінальний кодекс України. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 20.05.2022).

## **ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖУРНАЛІСТА**

**Боровик Л. А.**

*кандидат педагогічних наук, доцент,  
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,  
доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості  
Міжнародного економіко-гуманітарного університету  
імені академіка Степана Дем'ячука  
м. Рівне, Україна*

Як справедливо зазначається у сучасній літературі, ЗМІ, виконуючи інформаційну функцію, є при цьому і каналом вираження громадської думки, і засобом її формування, і інструментом соціального контролю громадськості над владою і державою, тому право на інформацію і доступ до неї мають життєву цінність не тільки для журналістів.

Однак численні факти свідчать, що між правом на інформацію і реальним доступом до неї – все більш зростаюча дистанція. Укриття інформації в найвитонченіших формах і під різними причинами стало звичним явищем для всіх гілок влади, органів управління, чиновництва, суб'єктів господарювання, фінансових структур, деяких громадських об'єднань [1, с. 6]. На таких соціальних чинниках, на нашу думку, і заснована професійна віктимність журналістської діяльності.